

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на тема „ИКОНОМИЧЕСКО-ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ УСЛОВИЯ НА ФУНКЦИОНИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПОЛСКИТЕ ЗДРАВНО ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ КУРОРТИ“ за присъждане на научна степен „доктор на науките“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, разработен от д-р Мирослав Ченковски

Рецензент: проф. д.н. Севдалина Илиева Димитрова,
Национален военен университет “Васил Левски”, гр. Велико Търново

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

В динамична бизнес среда, повлияна от глобализационните процеси, отвореността на пазарите и движението на работната сила, засиленият интерес към опознаване на културно-познавателните забележителности и традиции на другите народи, услугите, в частност курортно-туристическите, заемат значителен дял в създаването на Брутния вътрешен продукт (БВП) и Брутния национален продукт на страните (БНП). За Р Полша курортният туризъм е лесно идентифицираща се марка за националния и международния туристически пазар. И въпреки голямото разнообразие на курортно-туристическите услуги, голяма част от които са с утвърдени курортни традиции за страната, наличието на достатъчни минерални извори в определени територии на полската страна, с доказани лечебни свойства, извежда значимостта на здравно- възстановителните курорти след приемането на страната в евроструктурите. Недостатъчно хармонизираната с евростандартите нормативна уредба на тази категория курорти и липсата на модел за организационно-икономическо развитие на здравно- възстановителните курорти в РПолша, дефинира актуалността на темата на дисертационния труд и потребността от научно обосноваване на практиката на здравно-възстановителните курорти, като

възможност за икономическо развитие на териториите, в които са позиционирани, тяхното устойчиво развитие, съхраняване на природните дадености, пуляризиране на културните традиции, повишаване на здравния статус на населението, .

Двуаспектността на тяхното развитие изисква от една страна обосновка на концептуалната рамка на юридическата обосновка на пълната класификация, норми и стандарти за лечение в здравно-възстановителните курорти и от друга – създаването на модел за използване на съществуващия потенциал за иновации създаване на нови иновационни продукти и процеси на курортното дело в Р Полша.

Прочитът на дисертационния труд е в подкрепа на пълното съответствие на темата с основното съдържание на същия. Нещо повече авторът си е поставил амбициозната цел на основата на систематизиране и анализ на съществуващите теоретични разработки и споделен практически опит да внесе принос в стимулирането на ефективното и конкурентоспособното функциониране и развитие на полските курорти в конкурентен европейски пазар на туристически и курортни услуги.

Защитимостта на така поставената цел е посредством решаването на конкретизираните научно-изследователски задачи, обосноваването на обект, предмет и субект на научното изследване, приложимостта на общопризнатите на научното познание теоретични и емпирични методи.

В подкрепа на формулираната изследователска хипотеза на научното изследване, авторът обосновава обхватът на научноизследователските търсения и верификацията на отговорите на научноизследователските въпроси в подкрепа на нейната защитимост.

На научната общност е представен дисертационен труд, отличаващ се с яснота и логика на изследванията, с аналитичен научноизследователски стил на изложение. Предложени са научни решения с практико-приложен характер за ефективен мениджмънт на здравно-възстановителните курорти. Конкретиката на

аналитико-изследователската работа в дисертационния труд по неоспорим начин доказват приносите на д-р Мирослав Ченковски към обогатяване на теорията, генериране на ново знание и усъвършенстване на практиката за ефективно развитие на курортния туризъм.

2.Обща характеристика и структура на дисертационния труд

В съответствие с формулираните цели и конкретизираните научно-изследователски задачи, избраната методика и инструментариум, е структуриран научният труд. Постигането на целта, решимостта на задачите и защитимостта на изследователската хипотеза в представените изследвания и анализи, е в обем от 272 страници основен текст. Съдържанието на научния труд е представено в увод, изложение в четири раздела, заключение, литература.

За целите на изследването и постигнатите научни и научно-приложни резултати в дисертационния труд д-р Мирослав Ченковски проучва и използва подходяща литература, включваща 165 литературни източници. Защитимостта на изведените изводи и резултати в дисертационния труд е чрез сполучлива симбиоза на теоретико-научно и практико-познавателно проучване на изследваната проблематика, подкрепена с необходимите доказателствени материали.

Първият раздел на дисертационния труд е своеобразна теоретична презентация на правните и организационните аспекти на класификацията и дефинирането на курортния туризъм като детерминанта на регионалното развитие. Вторият раздел е посветен на управлението на курортните ресурси с акцент на икономическите и организационните условия за функциониране и развитие на курортите. В трети раздел в практико-приложен аспект е изследвано и анализирано управлението на здравно-възстановителните курорти в РПолша на основата на принципа за финансова прозрачност. На тази основа в четвърти раздел са изведени ключовите проблеми пред развитието на курортите в определени райони, разработени са стратегическите документи за развитие на два от основните здравно-

възстановителни курортни района в страната, предложен е концептуален модел за стратегия и маркетингова комуникация за тяхното развитие.

Четири раздела на дисертационния труд са разработени в логическа последователност, с необходимата аналитичност, проучване на добрите практики, приложена авторова методика, съчетаваща метода на индукцията с метода на анализа и синтеза и успешно подбраният инструментариум за идентифициране и оценка на значимите фактори и условия за функциониране и развитие на здравно-възстановителните курорти и създаване на модел за техния ефективен мениджмънт.

Предложеният дисертационен труд напълно съответства като научна разработка по обем и качество на законовите изисквания за присъждане на научната степен „доктор на науките”.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала

Научните и научно-приложните резултати от научните търсения на автора се основават на задълбоченото познаване и творческото адаптиране на съвременни научни теории, нормативни актове и публикации по изследваната проблематика.

Поуките от миналото, проблемите на настоящето и надеждата за реализацията в бъдещето на здравно-възстановителните курорти в Р Полша в динамична и конкурентна среда, позволяват да се систематизират следните научни и научно-приложни резултати приносни моменти:

3.1. Научни резултати и приноси:

3.1.1. Обогатени са, разширени са и са генерирани нови научно-теоретични и практически постановки за допълване и прецизиране на основни понятия и класификации на курортите в Полша.

3.1.2. Разкрити са значими връзки, зависимости и фактори влияещи върху функционирането и развитието на здравно-възстановителните курорти и са изведени

убедителни научни обобщения в подкрепа на разработване на стратегии и концепции за ефективен мениджънт.

3.1.3. Концептуално е обогатена и доразвита в теоретичен план проблематиката на здравно-възстановителните курорти и свързаните с тях стратегии и политики за усъвършенстване на пазара на курортните услуги.

3.1.4. Научно са анализирани факторите, влияещи при формирането на политика за функциониране и развитие на здравно-възстановителните курорти и певръщането им посредством стратегическите приоритети в основен механизъм за регионално развитие.

3.1.5. Доказана е взаимовръзката между ресурсите и способностите в моделното усъвършенстване на здравно-възстановителните курорти като фактор на икономически растеж, устойчиво развитие, опазване на природните дадености, съхраняване и популяризиране на културните традиции и повишаване на здравния статус на потребителите на курортни услуги.

3.2. Научно-приложни резултати

3.2.1. Предложен е подход за анализ на икономическите и организационните фактори за развитие на здравно-възстановителните курорти в РПолша.

3.2.2. Научно обосновани са определящите проблемни области в развитието на здравно-възстановителните курорти в Криница-Здруй и Мушина-Здруй, като основни здравно-възстановителни курорти в Южна Полша.

3.2.3. Разработен е концептуален модел за ефективно управление на здравно-възстановителните курорти на основата на принципа за финансова прозрачност.

3.2.3. Предложен е алгоритъм за разработване на стратегия за дългосрочно функциониране и развитие на здравно-възстановителните курорти.

3.2.4. Защитена е тезата, че развитието на курортния туризъм е стратегическа дейност и основен стимул за регионално развитие и генератор на нови работни места.

Дисертационният труд се отличава с яснота и логика на изследванията. Стилът на изложението е логичен, аналитичен, научноизследователски

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Създадената теория за ефективен мениджмънт на курортния туризъм в динамична бизнес среда и конкурентен пазар на туристически услуги и постигнатите научни и научно-приложни резултати и приноси са лично дело на автора, като основната част от разглежданите идеи, подходи и решения представляват оригинални разработки или са нова интерпретация на вече известни, с отчитане влиянието на променящите се условия и фактори на бизнес средата. Основание за това е научнолитературната осведоменост и компетентност на д-р Мирослав Ченковски, която не търпи възражения, а похвали за стремежа да бъдат компилирани огромен брой досегашни научни мнения и изследвания по научния проблем в процеса на тяхното многообразие и противоречиво развитие.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

Резултатите от научните търсения на автора в настоящия труд са популяризирани в редица публикации в страната и в чужбина, което е в потвърждение на дългогодишната, последователна, задълбочена, надграждаща научноизследователска дейност на д-р Мирослав Ченковски по един толкова важен и ключов за регионалното развитие проблем и неговото моделно усъвършенстване чрез стратегии и концепции в динамична бизнес среда, пряко кореспондиращи с темата на дисертационния труд.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Литературната осведоменост и компетентност на автора на дисертационния труд не търпи възражения, в подкрепа на което са използваните 165 литературни източници. По подходящ начин са компилирани и систематизирани съществуващите мнения, добрите практики и чужд опит в многообразието и противоречивото разбиране на изследвания научен проблем.

Не ми е известно резултати от изследването в дисертационния труд да са цитирани от други автори.

7. Оценка за автореферата

Авторефератът съдържа основните проблеми и начините за тяхното решение, посочени в дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите научни и научно-приложни резултати и приноси, в подкрепа на защитимостта на научноизследователската хипотеза.

8. Критични бележки

Към дисертационния труд критичните бележки с характер на препоръки се отнасят до:

- отсъствието на верификация при приложението на част от предложените модели ;
- целесъобразността от използване в изказа на по-къси фрази, които могат да улеснят читателя на изследвания научен проблем;
- допуснати повторения и редакционни грешки.

Посочените пропуски са от технико-формален и дискуссионен характер, които не намаляват значението на постигнатите от д-р Мирослав Ченковски изследователски резултати и приноси в дисертационния труд. Препоръчително е постигнатите научни и научно-приложни резултати и приноси в дисертационния труд, по възможност да станат достояние на заинтересуваните структури и органи, чиято рационалност е в подкрепа на ефективен мениджмънт на здравно-възстановителните курорти.

9. Лични впечатления за кандидата

Не познавам лично д-р Мирослав Ченковски. Преценките ми в рецензията се основават единствено на представените дисертационен труд и автореферат за присъждане на научна степен “доктор на науките”. На това основание считам, че д-р Мирослав Ченковски познава изследваната от него проблематика, коректно използва проучената за постигане на целите на дисертационния труд литература, има

критично отношение към идентифицираните в хода на научноизследователската му работа проблеми. Научните изследвания и анализи са задълбочени, резултатите от тях правилно са интерпретирани, постигнати са значими за теорията и практиката научни и научно-приложни резултати и приноси.

10. Заключение

Дисертационният труд на тема „Икономически и организационни условия за функциониране и развитие на полските курорти“, разработен от д-р Мирослав Ченковски е завършен, задълбочен, оформен научен труд по изключително актуален проблем, произтичащ от динамичните промени в бизнес средата и конкурентния пазар на курортно туристически услуги, съдържащ значими за теорията и практиката научни и научно-приложни резултати и приноси. Същите са лично дело и в подкрепа на способността на автора самостоятелно да разработва важни за теорията и практиката проблеми, свързани с икономическите и организационните условия за развитие на здравно-възстановителните курорти и моделното усъвършенстване на мениджмънта на курортните услуги, като фактор на регионалното развитие.

Това ми дава основание за **положителна оценка** и считам, че същият ще бъде високо оценен от непредубедения читател и може да послужи като база за бъдещи изследвания.

Дисертационният труд отговаря на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и нормативната уредба на ВСУ „Черноризец Храбър“. С убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да се присъди на д-р Мирослав Ченковски научната степен **“доктор на науките”** за разработения дисертационен труд на тема „Икономически и организационни условия за функциониране и развитие на полските курорти“, представен за придобиване на научна степен "доктор на науките", по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“,

докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

01.05. 2017 г.
гр.Велико Търново

Рецензент:
Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова